סיפורי סבא

צדיק או רשע - החפץ חיים

👀 אחיה בטוח שאחרי מעשה לא יפה אחד, אי אפשר לסמוך יותר על הילד מהכיתה. סבא חיים לוקח את הילדים אל בית כנסת בעיירה קטנה, שם החפץ חיים מתעקש לצרף למניין יהודי שנחשד בגניבה, אבל למחרת מתנגד להפקיד בידיו כסף. סיפור שמלמד לראות מעשה רע בעיניים פקוחות, ואדם בשלמותו.

מאת:	חגי כהן, סיפורי סבא
לגילאים:	3-12

🗣️ סיפורי סבא: צדיק או רשע - החפץ חיים

❤️ האם מעשה אחד מספר את כל הסיפור על האדם?

שלום לכל הילדים המתוקים, וברוכים הבאים לעוד פרק של "סיפורי סבא"!
יום אחד חזר אחיה הביתה מבית הספר וסיפר לאבא ולאמא על ילד מהכיתה שעשה מעשה לא יפה.
"אני לא מבין איך המורה עדיין סומך עליו," אמר אחיה. "אחרי מה שהוא עשה, אני לא הייתי נותן לו להתקרב לשום דבר שלי!"
אבא הקשיב, אבל לפני שהספיק לענות, נויה שאלה: "רגע, ואם הוא עשה משהו לא יפה פעם אחת, זה אומר שהוא תמיד יהיה ילד לא טוב?"
השאלה נשארה באוויר. בערב, כשהילדים הגיעו לבית המדרש שבקצה כרם קדוש, הם סיפרו לסבא חיים על הוויכוח.
סבא חיים הקשיב, חייך בעדינות ואמר: "אתם יודעים, השאלה הזאת מזכירה לי סיפור שמספרים על החפץ חיים. סיפור שמלמד אותנו כמה חשוב להיזהר כשאנחנו שופטים אדם אחר. בואו נפתח את הספר המיוחד ונראה מה קרה שם."

📖 העשירי למניין

הילדים התקרבו אל הספר. הדפים החלו לרשרש, רוח קלה נשבה בבית המדרש, והחדר הסתחרר סביבם. כעבור רגע מצאו את עצמם בעיירה יהודית קטנה, בבית הכנסת שבו התפללו יהודים פשוטים בכל יום.
באותו בוקר התאספו המתפללים לתפילה, אך היה חסר להם אדם אחד כדי להשלים מניין. הם הביטו סביבם, ספרו שוב ושוב, ולבסוף הבחינו ביהודי נוסף שנכנס לבית הכנסת.
"הנה, עכשיו יש לנו עשרה!" אמר אחד המתפללים.
אלא שאיש לא התחיל בתפילה.
החפץ חיים, שישב במקום, הבחין בכך ושאל: "מדוע אינכם מתחילים? הרי יש כאן עשרה יהודים."
אחד המתפללים התקרב אליו ולחש: "רבי, האיש הזה ידוע כגנב. איננו רוצים לצרף אותו למניין."
החפץ חיים הזדעזע. הוא הביט באיש, ואז במתפללים, וקרא בכאב: "מה אתם אומרים? הוא יהודי, הוא בא להתפלל עם הציבור, ואתם רוצים למנוע ממנו להיות חלק מהמניין בגלל מעשיו? בוודאי שאפשר לצרף אותו לתפילה!"
המתפללים שתקו. הם לא ציפו לתגובה הזאת.

התפילה החלה, והאיש עמד והתפלל לצד כולם. החפץ חיים לא התעלם מהמעשים שיוחסו לו, אך הוא לא הסכים שאנשים יראו בו רק את החטא שלו.

💰 למי אפשר להפקיד את הכסף?

למחרת התעוררה בעיירה בעיה אחרת. היה צורך להעביר סכום כסף לעיירה סמוכה, אבל לא נמצא אדם שנסע לשם באותו יום ויכול היה לקחת את הכסף בבטחה.
האנשים התייעצו ביניהם, עד שאחד מהם נזכר: "רגע, הרי אותו יהודי שהתפלל איתנו אתמול נוסע היום לעיירה הזאת! אפשר למסור לו את הכסף והוא יעביר אותו."
החפץ חיים, ששמע את הדברים, הזדעק: "מה?! אתם רוצים שהגנב ייקח את הכסף?!"
האנשים הביטו בו בפליאה. "רבי, אנחנו לא מבינים. אתמול כעסת עלינו כשלא רצינו לצרף אותו למניין, והיום אתה מתנגד שנפקיד בידיו את הכסף. אז מה אנחנו אמורים לחשוב עליו?"
החפץ חיים הסביר להם: "אתמול דיברנו על תפילה ועל הזכות של יהודי לעמוד לפני הקדוש ברוך הוא עם הציבור. העובדה שאדם נכשל בעבירה אינה הופכת אותו לאדם פסול בכל דבר. אבל כשמדובר בכסף שצריך לשמור עליו, אסור להתעלם מחשש ממשי לגניבה. צריך להתייחס לכל עניין לפי מה שהוא, ולא להחליט שאדם הוא צדיק גמור בכל דבר או רשע בכל דבר."
המתפללים הבינו. אפשר להיזהר מאדם במקום שבו יש סיבה לחשוש ממעשיו, ובכל זאת לכבד אותו, לדבר אליו בכבוד ולא לשלול ממנו את מקומו בין יהודים.

✨ בחזרה לכרם קדוש

הדפים בספר נסגרו, והרוח נשבה שוב. הילדים מצאו את עצמם בבית המדרש לצד סבא חיים.
אחיה חשב לרגע ואמר: "אז אם מישהו עשה משהו לא טוב, אני לא צריך להעמיד פנים שזה בסדר. אבל אני גם לא צריך להחליט שבגלל זה הוא לא טוב בשום דבר."
"בדיוק," אמר סבא חיים. "אפשר לומר שמעשה מסוים הוא לא בסדר, ואפילו צריך להיזהר בגללו. אבל אסור לנו למהר להפוך מעשה אחד לתווית שמכסה את כל האדם."
נויה חייכה ואמרה: "אז בפעם הבאה שאני כועסת על מישהו, אני אנסה לזכור שיש בו עוד דברים חוץ ממה שהכעיס אותי."
סבא חיים הנהן. "וזה לא תמיד קל. לפעמים קל לנו לזכור את הטעות של מישהו, וקשה לנו לראות את כל מה שיש בו מעבר לה. אבל דווקא שם מתחילה היכולת לדון אדם בצורה הוגנת."
כי מעשה רע צריך לראות בעיניים פקוחות, אבל אדם צריך לראות בשלמותו.